

УДК 021.1:004.946

Сахарова М.П.

Вінницький національний медичний університет

ім. М.І. Пирогова

Наукова бібліотека

ІНТЕГРАЦІЯ У ВІРТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР ЯК СКЛАДОВА УСПІХУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ВНМУ ім. М.І. ПИРОГОВА

Організація та управління інформацією та надання доступу до неї користувачам є головною метою діяльності бібліотеки. Сайт бібліотеки та соціальні мережі – ресурси, які допомагають реалізувати завдання бібліотеки на шляху ефективної комунікації у віртуальному середовищі.

Ключові слова: віртуальні сервіси бібліотеки, форми роботи з користувачами, комунікаційна діяльність бібліотеки.

Организация и управление информацией и предоставления доступа к ней пользователям является главной целью деятельности библиотеки. Сайт библиотеки и социальные сети – ресурсы, которые помогают реализовать задачи библиотеки на пути эффективной коммуникации в виртуальной среде.

Ключевые слова: виртуальные сервисы библиотеки, формы работы с пользователями, коммуникационная деятельность библиотеки.

Organization and management of information and providing access to users is the main purpose of the library. The library's website and social media are resources to help implement the goals of the library in the way of effective communication in a virtual environment.

Keywords: virtual services of the library, forms of work with users, communication activities of library.

Сучасні інформаційні вимоги диктують бібліотекам форми роботи, які ще кілька років тому не належали до бібліотечних. В епоху стрімкого розвитку інформаційних технологій та цифрових девайсів інформація набуває значущості лише в тому випадку, коли її прочитають. Інтернет та масмедіа переповнені інформаційними продуктами сумнівної якості та достовірності, тому найперше

завдання бібліотеки у цифровому просторі – надання якісної інформації, друге завдання – поширення інформації до споживача.

Інтернет-простір дозволяє швидко і без обмежень створювати новий контент, об'єднувати його у спільноти та сторінки. Тому бібліотеки відчувають зараз необхідність підтверджувати свою спроможність не лише в матеріальному наповненні фондів, а й у представленості у віртуальному середовищі.

За останні роки бібліотека ВНМУ кардинально розширила напрямки своєї роботи, працюючи у тісному тандемі з сучасним користувачем у віртуальному просторі.

Однією із зв'язуючих ланок між користувачем і бібліотекою є сайт, який розкриває всю діяльність бібліотеки у віртуальному просторі. На сайті бібліотеки представлено інформацію для студентів, науковців та фахівців бібліотечної справи у відповідних рубриках. Також сайт містить віртуальні сервіси, такі як: електронний каталог, репозитарій ВНМУ та віртуальна довідка.

Оцінити доцільність роботи віртуальних служб бібліотеки можна за допомогою статистичних звітів, які доступні на кожному окремому сервісі і надають необхідні дані.

Статистика сайту — важливий показник стабільності роботи бібліотеки та розвитку її сервісів. За допомогою аналізу даних переглядів та відвідувачів сайту можна побачити, які новини викликають найбільше зацікавлення серед користувачів, які з сервісів найбільш затребувані та скільки відвідувачів ми залучили за певний проміжок часу.

Сайт працює на платформі [WordPress](#) і дозволяє відкривати статистичні звіти одразу ж з адмінпанелі, але паралельно ми користуємось онлайн-сервісом Google Analytics. Це один з продуктів Google, який дозволяє не лише оцінити кількість відвідувань і переглядів, але й пропонує свіжий погляд на те,

---

як відвідувачі використовують сайт і що робити, щоб вони повернулися на нього. Google Analytics створено на основі потужної, легкої у використанні платформи звітування, щоб можна було вирішувати, які дані переглядати, і налаштовувати свої звіти усього кількома кліками [1].

Загальна кількість користувачів на сайті бібліотеки [2] за 2016 рік склала 15024 чол., з яких 72,1% становлять нові користувачі та 27,9% — користувачі, які неодноразово відвідували сайт. За 2016 рік було зареєстровано 20621 сеанс. Сеанс – це проміжок часу, протягом якого користувач активно взаємодіє з сайтом. Щомісяця цей показник має різне значення. Найвищі цифри у січні (2639 сеансів) та вересні (2247 сеансів), що пов'язане з початком нового навчального семестру.

Кількість та популярність соцмереж дозволяє не зосереджуватися на одному сервісі. Забезпечення онлайн представленості бібліотеки здійснюється шляхом організації та управління інформацією у популярній серед користувачів соціальной мережі Facebook, сторінки каналу бібліотечного відео Youtube та фотоколекції Flickr.

Для візуалізації контенту та упорядкування медіа-даних бібліотека використовує відокремлені віртуальні сервіси (Youtube та Flickr). Фото- та відео-файли зберігаються на цих сервісах, групуються в альбоми та редагуються, а на сайті виводяться лиш ті дані, які потрібно використати в конкретній публікації.

На каналі бібліотеки у соціальной мережі Youtube [3] за 2016 рік було опубліковано 11 відео-роликів. За 2016 рік кількість переглядів каналу збільшилася на 322,58% в порівнянні з 2015 роком і становить 1200 переглядів.

Нещодавно бібліотека створила канал для публікації фото в соціальной мережі Flickr [4]. В мережі опубліковані три альбоми і канал буде поповнюватися новими фото. Однією з функцій мережі Flickr є можливість вбудувати

фотоальбом з прямим посиланням на Flickr, а також його можна переглядати і на сайті бібліотеки.

Новини сайту зазвичай також поширюються через соціальні мережі, кожна із яких має свою цільову аудиторію, а також різні рівні охоплення відвідувачів.

Донедавна активною серед студентської молоді була група бібліотеки в мережі Вконтакте [5], яка забезпечувала виконання багатьох функцій, що потребували спілкування зі студентами. Зокрема, велася робота з боржниками (розсилка повідомлень студентам-боржникам з нагадуванням про заборгованість), поширювались новини бібліотеки та проводилися різноманітні опитування. Щороку приріст аудиторії складав майже 30% і охоплював молодь 18-27 років. Проте згідно указу Президента від 15 травня 2017 року №133/2017, бібліотека призупинила свою діяльність у соціальній мережі Вконтакте.

Проте ця система виявилася ефективною для налагодження зв'язку між бібліотекою та користувачем і відтепер така комунікація відбувається через інші соцмережі.

Основний критерій оцінки діяльності сторінки бібліотеки прямо пропорційно залежить від показників відвідуваності сторінки та вподобань кожної окремої публікації.

У мережі Фейсбук [6] використовуються «вподобання» сторінки. У 2016 р. кількість вподобань становила 377, що на 18,55 % більше в порівнянні з 2015 роком. За рік від імені сторінки було здійснено 123 дописи, з яких найбільш успішними були дописи з поширеним відео, зокрема це були відео про роботу бібліотеки, а також з зовнішніх джерел, наприклад, вдалі приклади проведених інноваційних операцій.

Для вивчення думки користувачів вже кілька років поспіль бібліотека використовує сервіс Google Forms [7], який дозволяє швидко сформувати

анкету, оперативно редагувати питання в режимі реального часу та отримувати результати в вигляді діаграм.

З метою вивчення побажань студентів стосовно сервісів бібліотеки було створено опитування «Анкета користувача бібліотеки ВНМУ» на платформі Google Forms, у якому взяло участь 406 респондентів – користувачів бібліотеки ВНМУ. Маючи налагоджені канали комунікації опитування було опубліковане у соціальних мережах. Для ширшого залучення користувачів, які відвідують бібліотеку в читальній залі та на абонементях були розміщені флаєри з QR-кодом. Відсканувавши код камерою на смартфоні, читач одразу потрапляв на сторінку опитування.

Можна відмітити, що використання Google Forms дало можливість значно збільшити кількість респондентів, а поширення опитування Вконтакте дозволило максимально охопити цільову аудиторію – студентів ВНЗ.

Результати проведеного анкетування представили реальну картину студентських побажань і очікувань. Отримані відповіді показали нам, в якому напрямку потрібно спрямувати інформаційну діяльність бібліотеки, зважаючи на коментарі користувачів та дослухаючись до їхньої думки. До вирішення таких питань ми підійшли комплексно:

- розробили відповіді на найбільш поширені питання, які піднімали студенти під час анкетування і розмістили їх в соціальних мережах;
- присвоїли цим відповідям хештеги, які відповідали тематиці запитань. Це дозволяє оперативно здійснювати пошук по необхідній рубриці;
- створили буклети в електронному та друкованому вигляді, щоб додатково інформувати користувачів.

Отримані статистичні дані впливають на планування роботи бібліотеки на наступний рік і вносять свої корективи в поточну роботу. Перш за все, ми почали більше розповідати про послуги бібліотеки як наочно, так і віртуально.

По-друге, ми маємо чітке бачення простору бібліотеки, яке буде комфортним для студентів та працівників. По-третє, відповідно до статистики публікацій в соцмережах ми зробили висновки, які саме публікації краще сприймаються аудиторією і будемо працювати над їх структурою.

Отже, наявні соціальні мережі можна і потрібно використовувати для реалізації завдань бібліотеки та ефективної комунікації як в віртуальному так і в реальному середовищі.

Література

1. Офіційний веб-сайт Google Analytics [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/intl/uk/analytics/> (дата звернення 28.04.2017) – Назва з екрана.
2. Бібліотека Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу : <http://library.vnmu.edu.ua/> (дата звернення 28.04.2017) – Назва з екрана.
3. Наукова бібліотека ВНМУ – Youtube [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу : https://www.youtube.com/channel/UCVIPL_FkTouDL_FewW9wMhQ (дата звернення 28.04.2017) – Назва з екрана.
4. Library VNMU | Flickr [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу : <https://www.flickr.com/photos/libvnmu> (дата звернення 28.04.2017) – Назва з екрана.
5. Наукова бібліотека ВНМУ [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу : <https://vk.com/libraryvnmu> (дата звернення 28.04.2017) – Назва з екрана.

---

6. Наукова бібліотека ВНМУ [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу : <https://www.facebook.com/vnmedlib/> (дата звернення 28.04.2017) – Назва з екрана.

7. Google Форми: створюйте опитування та аналізуйте відповіді. Безкоштовно! [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу : https://www.google.com/intl/uk_ua/forms/about/ (дата звернення 28.04.2017) – Назва з екрана.